

REDACTIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABO MENTUL

Penru Austro-Ungaria
de un an fl. 10; pe 1/2
an fl. 6; pe 1/4 de an
fl. 2.50 pe 1 lună fl.

N-ris de Duminecă pe
an fl. 2.—

Penru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE:

de 1/2 sbr garmend: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sânt a să plăti
imediat în Arad.

Scrisori nefrancate nu
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Osândă meritată.

Oamenii serioși din lumea mare, cari petrec cu atențiune mersul afacerilor de la noi, de mult și-au pus întrebarea, pentru-ce stagnează chestia națională a Românilor din Ungaria și Transilvania?

Un răspuns nemilos, o diagnoză obiectivă, și o admonițiune frățească ne-a venit în marele ziar „L'Indépendance Belge”, una din foile cele mai respectabile din lumea civilizată, care totdeauna cu simpatie s'a ocupat de chestia noastră, și de multe ori a zdrobit apucăturile șoviniste ale grandomanilor Pázmándy—Aponyi, etc. etc.

Dăm aici articolul în întregime sa, ca cetitorii nostri să vadă, cum ne apreciază străinătatea, și ca să se știe, că „nu-i făcută neștiută”.

Înzădăr își ascund capetele strușii din Sibiu, cari au produs numai un crâmpeliu din acest articol. Cetitorii nostri după-ce vor fi citit articolul de mai la vale, vor înțelege de ce „autorizații” n'au reprodus în întregime ceea-ce scrie „Ind. Belge”, vor înțelege că pentru ei chestia națională e numai pulbere, e praf de aruncat în ochii lumii. Prea s'au deochiat, și lumea prea bine îi cunoaște.

Dar' e datoria noastră, să ne grăbim, să ne stringem rîndurile, elementele cele bune, serioase și devotate cauzei, și să punem capăt uverturilor, cari ne compromit în lumea cultă, și cari sunt cauza stărilor genante și umilitoare în cari ne găsim.

Iată articolul din „L'Indépendance Belge” (nr. din 26 Mai 1899, Edition internationale) în întregime:

Paris, Mai 1899.

„In zilele acestea am avut ocaziune a mă întâlni cu un patriot român, dintre cei mai sinceri și dintre cei mai înflăcărați, cari au binevoit să mă informeze asupra situației actuale a chestiunii românilor din Transilvania. Mă încerc aici a rezuma unele puncte ale conversațiunii.

Monarchia Habsburgilor trece acum preste un period din cele mai însemnate, din punct de vedere istoric și politic.

În Cisleitania, unde până-acum predomină hegemonia rasei nemțești, s'au introdus, paș de paș, o tendea nouă politică, cu scop de a reconstitui monarchia pe bază de federațiune a popoarelor. Această tendea care se impune, această reacțiune a popoarelor apăsate este în consonanță cu legea ce se numește legea răsburării, în virtutea căreia păcatele politice curând s'au tîrziu își iau pedeapsa lor. Iosif al II și pe urma lui, până în 1848 toți bărbații de stat ai Austriei, au avut un singur plan: acela de a germanisa țările toate și popoarele de sub dominațiunea casei Habsburgice. Popoarele, după ce au resistat pe căi legale și au văzut că nu-și ajung scopul, în 1848 au recurs la rațiunea armelor. După multe peripeții Maghiarii și-au recăștigat autonomia națională, și devenind stăpâni, dela 1868 insistă a face în Ungaria

cea ce au cercat să facă Nemții în tot imperiul, și în specie în Austria sau Cisleitania.

Trebuie să cunoaștem, făcând aceste reflexiuni politice, că Nemții sunt cu mult mai civilizați decât Maghiarii, și prin urmare țin cu respect mai mult la principiile de umanitate și de libertate a popoarelor. Astfel popoarele grupate în regiunile Austriei, mai ușor au ajuns la o anumită autonomie națională, care dezvoltându-se din ce în ce, devine basă unei adevărate federațiuni a popoarelor. Același fenomen se va produce fatalmente și în Ungaria, deși în prezent Maghiarii se țin stăpâni și prin hegemonia lor apasă toate popoarele, naționalitățile nemaghiare. Această opresivă violentă și neomenească a fost de multe ori descrisă în coloanele ziarului „Ind. Belge”, al cărei cetitorii prin urmare cunosc luptele Românilor aliați cu Slovaci, Sârbi și Sași, luptă netă și caracteristică a cărei succes final nu poate fi îndoios.

O constatare dureroasă ni-se impune în chestia luptei Românilor. Agitațiunea pare că s'a oprit pe loc, ea nu se mai produce cu energia de altă-dată, și putem zice că a slăbit chiar.

Această stagnațiune trebuie să-și aibă cauzele sale atât interne, cât și externe.

Aceia, cari nu voesc a vedea decât suprafata lucrurilor, poate că vor atribui efectul exclusiv numai unor cauze externe. Aceasta însă ar fi o eroare fatală.

Popoarele ca și indivizii, au în genere soarta pe care și-o fac, sau și-o merită: prin faptele lor își crează situațiunea.

Cauzele externe, cari împiedecă acțiunea românilor, sunt expuse în broșura celebră a ex-ministrului Bánffy, care în public se laudă, cum a întrebuintat mijloacele cele mai perfide, pentru ca să realizeze presiunea guvernului, pentru ca să inaugureze un sistem de corupțiune. El nu se sfiește a publica, cum a știut să corumpă și presa pentru-ca să-și ajungă scopurile perverse.

Cu un cinism fără de rușine se laudă cum și a îndreptat toate uverturile spre un singur scop: a împiedeca acțiunea Românilor, pe cari voia a-i subjuga înainte de toate. Spre scopul acesta el a recurs la toate șiretlicurile posibile ca să producă despărțire între Români, și ca să nutrească ura și discordia în sufletele lor. Spre nefericire, unii Români au rămas prinși în aceste smicuri, și ce e de regretat mai tare, i-a succes a distraze opiniunea publică de la cauza adevărată, ca să se ocupe numai de cauzele incidentale și externe, ca să rămăie cauzele adevărate a roade la rădăcina vieții și puterii morale a națiunii.

Să ne aducem bine aminte cum Irlandezii, a căror situațiune și cauză e în analogie cu a Românilor, au fost aruncați într-o vreme pradă celei mai dureroase confuziuni și destrăbălări, din pricina lui Parnell, a cărui viață privată a compromis rolul politic, depărtând de la el simpatiile poporului, care n'a putut să susțină pe un om a cărui viață n'a fost nepătată.

Același cas, în condițiuni cu mult mai grave, s'a produs la Români.

Amicii sinceri ai cauzei naționale sunt puși în necesitate de a se libera de Parnelii lor.

Un popor apăsător și suferind sub un sistem grozav de teroare și de exploatare politică și economică, ca să poată cuceri simpatiile națiunilor, trebuie să aibă con-

ducători și capi nepătați, și cari să nu steie sub greutatea unor acuze drepte de ordin privat sau public.

Lumea politică, care observă și judecă toate, nu dăruiește încrederea sa, de cât unor factori, a căror onestitate, sub toate punctele de privire, este superioară și nu suferă nici o critică. Faptul e că Partidul Național Român e infectat și compromis. Datorița îi se impune de a elimina aceste elemente compromise. Avea-va curagiul de a încerca această operațiune?

Toate atîrnă de la aceasta, și succesul mișcării transilvane în partea sa principală atîrnă de la energia ce vor ști să arete Români în direcțiunea indicată.

Vorba e clară în acest articol și adevărată, datorița noastră este: să nu mai lăsăm rușinea și pata pe viața noastră națională, pe falnicul stindard al cauzei naționale.

Alegerile în România continuă. Până acum s'au făcut cele ale colegiului I, II și III pentru Camera. Măne și poimăne se vor face pentru Senat. Intocmai ca la 1895, țeara a dat o majoritate covârșitoare guvernului, atunci celui liberal, acum celui conservator. Opozanții cei mai marcați au căzut. Astfel junimistul Ghermani financiarul până acum și al partidului conservator. Dintre șefii liberali d. Ion Brătianu a fost ales la colegiul I din Gorj.

CONGREGAȚIA.

Pe ziua de 28 Iunie n. este convocată în adunare extraordinară congregația comitatului Aradului.

La ordinea zilei are să fie alegerea de vicișpan, prim fișcal și președinte al sedriei orfanale. Români să se prepare încă din vreme, căci vor fi chemați la luptă aprigă.

ADERENȚE - PROTESTE.

Onorată Redacțiune!

Vă rugăm a publica următoarele, ca hotărîrea preoților din protopopiatele Beiușiu și Vascau:

Față de atacurile îndreptate în contra acelor domni deputați sinodali, cari în interesul binepriceput al diecesei noastre, prin votul lor au pus capăt „sistemului neamurilor importate și încuscite” — ne aflăm îndemnați, — ca adeverați fi ai acestei dieceși — a aduce acelor domni deputați sinodali, tributul nostru de recunoștință și de mulțumită.

Alegerea de episcop a Preacuvioșiei Sale dlui archimandrit și vicar episcopesc Iosif Goldiș, ne dă garanță deplină, că în fine și noi, — cari suntem din această dieceșă — ne vom simți de aici înainte acasă în diecesa noastră și că diecesa noastră de aici înainte se va conduce în spiritul evangheliei și nu după interesele particulare — familiare.

Când dăm expresiune mângâierii și bucuriei noastre, că în fruntea diecesei îl putem felicita pe Preacuvioșia Sa dl archimandrit și vicar episcopesc Iosif Goldiș, protestăm contra atacurilor streine de biserică ortodoxă, cu cari s'a atacat și se atacă și până astăzi actul alegerii de episcop, săvîrșit în sinodul Arad.

Beiuș, 8 Iunie 1899.

Nicolae Diamandi, profesor catichet g.-or. rom.; Nicolae Horge, preot în Seud; Vasile Corbu în Poieni de sus; Elia Cioara, în Beiușele; Petru Ciuhandu în Roșia; Ioan Cristea în Sitanț; Moise Caba, în Șohodol; Gavriil Cristea, în Ds.-Foreu; Corneliu Foltuțiu în Feneriș; Ilie Lucața în Dragănești; Alexandru Pelle în B.-Lazuri; Vasile Coste în Tarcața; Teodor Pirtea în Poieni de sus; George Roman, iun. Mezieș; George Sărac în Coșdeni; Terențiu Popescu în Petreasa; George Roman, sen. în Talpe Telec; Nicolae Tămpelean în Căbești; Miron Botișel în Steiu; Ioan Corbuț în Ceica; Zacharie Popa în B.-Seliște; Nicolae Halbac în Cărațele; Ioan Bogdan în Lelești; Moise Papp în Nimoești; Aureliu Cotună în Pomezou; Ioan Sabău în Saldabagiu; Teodor Papp în Pocioveliște; Terențiu Papp în Buntești; Simeon Sabău în Meziad; Lazar Popovici în Saca; George Popovici în Saca; Ioan Papp în Cresuie; Andreiu Popa în Crișcior; Demetriu Seliștean în Pocola, toți preoți gr.-or. rom.

Subscriși, în numele tuturor alegătorilor din comuna Erdeiș, aderăm la alegerea de episcop a Preacuvioșiei Sale părintelui Iosif Goldiș, și exprimăm mulțumită deputaților sinodali pentru conlucrarea la aceasta alegere de noi de toți dorită. — Aderăm la ținuta bărbaților de la „Tribuna Poporului”; „ear” amestecul celor nechiemați de la „Tribuna” din Sibiu și de la „Gazeta Transilvaniei” cu toată indignarea o respingem și desaprobam.

Candidatura Preacuvioșiei Sale Augustin Hamsea la scaunul episcopesc — de cătră comitetul național este neadeverată, ne-participând Preacuvioșia Sa nici măcar la o adunare națională.

Erdeiș, 20 Mai (1 Iunie) 1899.

George Ardelean, preot gr.-or. român, Ioan Nica, Toader Nica, Ioan Rotariu; Toader Pastina, Pavel Pante, Toader Rotar, Toader Oiesiu, Petru Bustea, Ilie Daul, Gligor Avram, Toader Ciacli, Pescan Mihaiu, Ioan Salajian, Mihaiu Manea, Ilie Daul, tînăr, Vasile Avram, Ioan Dascăl, Iosif Avram, Ioan Pescan, Dumitru Rotariu, Toader Mane, Ilie Otava.

Consecuenți — neconsecuenți.

„Tribuna” „Gazeta Transilvaniei”, precum și „Telegraful Român” au ținut să accentueze în deosebi și să-i acuze de neconsecuenți pe acei deputați congresuali din eparchia Aradului cari au votat în congres pentru respingerea subvențiunii clerului de cătră stat, sub cuvânt că în sinodul eparchial ei ar fi votat pentru primirea subvențiunii.

Adevărul e că sinodul eparchial din Arad a acceptat propunerea comisiei organizatoare iscalită de d. V. Babeș, ca președinte și Ignatie Papp, ca raportor, prin care se enunță, că sinodul „primește ajutorul oferit din partea statului pe lângă susținerea intactă a autonomiei noastre bisericești și pe lângă condițiunea, ca cuota obveniendă

acestei diecese să se pună întreagă la dispoziție autorității diecesane."

În sinod însă altă propunere nu s'a făcut, și astfel propunerea comisiei s'a primit fără discuțiune, rămânând discutabilă numai chestiunea de fond: sinodul a procedat bine ori rău prin hotărârea sa.

Nime însă nu e îndreptățit a trage de aci drept concluziune obligamentul deputaților congresuali de a rămâne consecuenți hotărârii sinodului eparhial, când ei aveau să-și spună cuvântul lor în suprema corporațiune bisericească ca deputați congresuali.

Un obligământ ca acesta ar însemna că hotărârile sinoadelor eparhiale sunt obligatorii pentru congresul național, și atunci însăși instituțiunea congresului devine iluzorie și superfluă. Dar hotărârile sinoadelor nu sunt obligatorii pentru congres, prin urmare ele nu pot fi obligatorii nici pentru singuraticii membrii ai congresului.

A se prezenta cineva într-o corporațiune parlamentară cu idei și păreri preconcepționate, unde oamenii se intrunesc tocmai pentru lămurirea ideilor, și apoi să persiste cu cerbicie în ideile și părerile sale numai pentru ca să rămână consecuent, aceasta ar fi nu numai absurd, dar și detestabil din privirea procedurilor parlamentare și a bunei rânduieli în societate.

"Telegraful Român" pe lângă absurditatea ce-o debitează încă și minte când afirmă că deputații sinodali din Caransebeș, cari au participat ca deputați și la congres, au votat toți și în congres consecuenți votului lor din sinod, căci știut este, că domnii Coriolan Bredicean, Patriciu Dragalina, și Dr. Ionescu, în Caransebeș au votat pentru primirea subvențiunii, ear în congres au votat pentru respingerea ei. Care va să zică "neconsecuenți" au fost și acestia nu numai V. Mangra, Dr. Oprean G. Popovici și Russu Șirianu, de la Arad. De ce pe cei dintâi "Telegraful Român" îi retace, ear pe cești din urmă îi apostrofează?

În neconsecuență și chiar în rău hal au căzut organul "autorizat" și "Gazeta" care în ajunul congresului au militat cu mult foc pentru respingerea ajutorului de stat, ear după ce congresul nu s'a milostivit ca să se conformeze dorinței lor, în loc de a se supăra și a-și vărta veninul asupra acelor cari au votat în congres

pentru primirea ajutorului, ele să năpustesc asupra amicilor noștri V. Mangra, Russu Șirianu, etc. cari au căzut astă-dată de acord cu părerile celor două gazete votând pentru respingerea ajutorului.

Admirabil de consecuenți sunt frații noștri!

NOUTAȚI

Arad, 12 Iunie n. 1899.

Majestatea Sa Impăratul Rege, va pleca cu începutul lunii Iulie la Ischl unde va petrece până la finea lunii August, eară de acolo va pleca la Leipz-Boemă, unde va asista la manevrele, ce se vor ține începând cu 1-a Septemvrie. La manevrele acestea vor lua parte al 8 și 9-a corp de armată cu 83 Batalioane, 8 Regimente de artilerie și 3 Regimente de cavalerie.

Concesiuni rezerviștilor. În vederea lucrului de câmp, ministrul de honvezi a dispus prin o ordinațiune a sa cătră toate comanda de Intregire honvezești, ca rezerviștii să fie scutiți pe cât se poate de la deprinderea de arme pe timpul lucrului, și să nu fie chemați pentru manevrele cele mari.

Știre personală. Dl Dr. V. Lucașiu se află încă tot la Roma, și după cum ne scrie, se va întoarce numai după ce-l va fi succes a demasca toate uneltrile episcopului Szabó, care în unire cu guvernul, d'atâta vreme îl tot prigonește pe neînfrântul luptător.

Eliberat. Ni-se scrie: „Cu ajutorul lui Dumnezeu am împlinit pedeapsa urgiei unguerești și cu fruntea ridicată părăsesc temnița Seghedinului, spre a fi earăș în fruntea iubitei mele turme dreptmăritoare.

De pe pragul temniței Seghedinului la 10 Iunie 1899. Ioan Jurca, preot în Dragomirești."

Un uragan groaznic s'a descărcat alături asupra capitalei Madrid. Furtuna a venit cu peatră care a căzut în mărimea ouălor, distrugând cu desăvârșire toate plantațiunile, nimicind chiar edificii întregi. În scurtă vreme străzile au fost acoperite cu

peatră. O mulțime de oameni au fost vulnerați de loviturile petrilor, alții au fost omorâți. Servitorul generalului Blanco, care ședea pe capra trăsorei a fost într-o atâta vulnerat de loviturile petrilor în cât a picat la pământ fără simțiri. Strmele dela telegraf și telefon le-a rupt, felinarele precum și toate ferestrele dela case au fost distruse total. Membrii camerei deputaților (Cortes) au fugit din sala de ședințe, care era acoperită cu sticlă, și distrusă cu desăvârșire. Asemenea s'a întâmplat și la Sena.

Maș multe vite apucate de potop pe stradă au fost culcate la pământ, dintre cari unele au și murit.

În urma ruperii de nor a căzut atâta ploaie în cât apa a ajuns până la ferestri, multe case mai joase și toate cele scunde a fost înecate.

P. gubele cauzate sunt enorme. Furtuna a ținut numai cam jumătate de oră.

Esamenul de maturitate la gimnaziul din Blaș. În 16 Maiu a. c. s'a început esamenul scripturistic de maturitate la care s'au admis 34 școlari. Din aceștia au trecut scripturisticul cu succes 32 școlari. Esamenul oral s'a ținut în zilele 5, 6 și 7 Iunie a. c. cu 32 școlari sub presiul Domnului director suprem Kuncz Elek și a Reverendișimului Domn canonic metropolitan Dr. Vasile Hossu, în calitate de delegat consistorial. Rezultatul esamenului verbal este următorul: maturi cu eminență 4: Belean Ioan, Negrea Camil, Pop Victor și Vancea Ioșif; maturi cu bine 6: Băgăian Ioan, Ciura Vasile, Domide Leonida, German Trajan, Hossu Ioan și Nussbaum Leopold. Maturi 14: Bitea Emil, Bogdan Anton, Moldovan Ioan, Negruț Ioan, Ordace Valer, Păcurar Eugen, Popa Ioșif, Simu George, Tătar Iuliu, Tătar Eugen, Ticaș Nicușia, Truța Eugen, Turcu Traian și Vlaicu Nicușia; ear 6 inși s'au respins din câte un studiu pe trei luni.

Omor pe tren. În apropierea Triestului a fost împușcat în cupeul vagonului un băiat de 10 ani cu numele Eduard Radivo. Ucigașul a sărit îndată pe fereastra cupeului luându-o la fugă. Prins de un polițist, a negat fapta. Dintre mulțimea publicului ce s'a adunat în jurul ucigașului a fost recunoscut de unul care a spus că, ucigașul e doctorul de chemie Eugen Bach la care s'au observat simptome de nebunie. Fiind arestat, s'a pornit cercetare din partea autorităților.

Țarul și Muntenegru. O scrisoare din Petersburg adresată Corespondenței Politice declară neîntemeiată știrea unor ziare după care Țarul a dăruit din nou prințul

Muntenegru 5000 de puști.

O mare încercătură diplomatică. Se zice că la conferința de pace din Haaga un articol al lui Dedu a făcut o groază impresie. Dedu a scris adică despre „desarmare“ un articol, în care între altele glăsuiește: „Convîngerea mea este că conferința nu va avea (rezultat real), deși „nu trăg la indoială sinceritatea Țarului.“ Mai departe: „E naivitate a presupune, că diplomații pot să dorească sincer raporturi pacifice durabile.“ (Așa prostii numai Țarul dorește! R. T. P.). „Cei-ce trebuiau să fie invitați la congres și cari singuri puteau să găsească modalitățile executării ideii Țarului: reprezentanții popoarelor, nu fac parte din congres. E mare greșală, că congresul nu astfel a fost compus. Congresul ar trebui să se ocupe în prima linie cu motivele izbucnirii unui eventual războiu, ear motivele acestea nu le cunosc diplomații și nu le cunosc militarii“ (textual din nr. 98 al „autorizatei“).

Pașagiul acesta din urmă îndosebi a făcut impresie, căci toți cei adunați la Haaga au văzut răul și își bat acum capul asupra modalităților de a invita la congres pe „președintele“ lui Dedu, care numai el și Dedu cunosc „motivele izbucnirii unui eventual războiu“... Dedu zice însă că „președintele“ său numai așa să primească invitarea, dacă va fi invitat la conferința și el, cumintele Dedu, care poate i-ar mai pune la cale pe diplomații și militarii îngorțați în ceea ce privește „motivele izbucnirii unui războiu“.

Lumea nu crede! Din mai multe părți am fost întrebați dacă într'adevăr, organul pretins „autorizat“ de la Sibiu a publicat din penaa unui universitar șirele unde suntem amențați cuucidere. Ca să nu se mai îndosească nimeni, eată reproducem încă odată din „Tribuna“ Nr. 115 de la 8 Iunie n. următoarele șire cu cari se termină articolul (pe pag. 1) „Tinerimea și „Tribuna Poporului“:

„Justiția înfricoșată a poporului pe care o exercită Americanii de multe ori cu o cruzime prea de tot mare, trebuie să o aplice și poporul român față de „Tribuna Poporului“, și de o va face sau nu o va pute face, o va duce în îndeplinire tinerimea, de cumva mai ține la numele ei nepătat, la tradițiile trecutului, de cumva mai are cât de cât iubire și interes față de neamul românesc.

Ca explicare vom adauge, că sub pseudonimul v. mol. se ascunde fratele unui redactor de la organul daianist, pe care îl invităm de altfel, (dimpneuu cu toți — vicii cari fac de ris organul sibian) să poftescă la instalarea de la Arad. Eată de ce: va fi mult popor adunat atunci aici și voinicșilor li se dă prilej să-l îndemne a executa împotriva-ne legea lui Lynch:uciderea imediată! Rămâne bine stabilit

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“.

ULTIMELE SCRISORI ALE LUI

JACOPO ORTIS

(21)

Traducere de

LUCREȚIA RUSSU ȘIRIANU.

Fragment

din viața Lauretei.

13 Maiu.

De-ași fi un pictor, ce materie bogată pentru penelul meu! Artistului, cufundat în sublima idee a frumosului, îi adorm cel puțin celelalte patimi. — Totuși, chiar dacă ași fi pictor! Am văzut la pictori și poeți o natură frumoasă și adeseori curată: dar natura cea mai înaltă, nemăsurată și imitabilă n'am văzut-o nici odată zugrăvită. Homer, Dante și Shakespeare, cei trei măestri în toate talentele supraomenești, mi au încântat fantasia și mi-au aprins inima; am udat cu lacrimi ferbinți poeziile lor, și am adorat umbra lor divină, parcă i-ași fi văzut șezând pe bolta dumnezească, care

stă d'asupra lumii și predomină vecnicia. Dar' originalul, ce-l văd înaintea mea își covârșește toate puterile sufletului meu, și n'ași îndrăzni, Lorenzo, n'ași îndrăzni, să desenez nici primele linii, chiar dacă m'ași putea preschimba în Michel Angelo. Mare Dumnezeu! Te bucuri de creațiunea Ta, când privești o seară de primăvară? Pentru ca să mă mângâi ai vărșat în mine un isvor nesecabil, de plăceri, și eu l'am privit adeseori cu indiferență. Stau pe vârful unui munte, pe care îl auresc razele pacifice ale soarelui ce-și ia rămas bun dela noi; mă înconjoară un lăț de coline, pe care spi-cele, se mișcă în unde și vița se clatină încoace și încolo, în ghirland bogate purtată de maslini și ulmi. Sub mine sunt coastele muntelui despicate prin lunci nefructifere, între cari se naște umbra serei, și pe urmă se ridică — încetul cu încetul; fondul întunecat și sinistru mă privește ca deschizătura unui abis. În partea de Sud a muntelui se ridică o pădure, dominând și întunecând lunca, în care pasc vitele la răcoare și caprele atrnă împrăștiate pe coastă. Paserile cântă dureros parcă ar deplânge ziua murindă, vacile tinere mugesc și vântul se joacă cu frunzele arborilor. Dar' cătră Nord se împart munții, și se deschide privirile ochilor, un șes nemăsurat; în câm-

purile apropiate se disting taurii ce se întorc acasă; țeranul obosit le urmează răzimat pe băță; pe când mamele și soțiile, pregătesc mâncare pentru familia lor stă-mândă. Fumul se ridică din vilele și colibe împrăștiate prin sat, și iluminate slab. Păstorii își chiamă turme, și bătrâna, care sta lângă ușa grajdului și torcea, își lasă lucrul și mângâie și netezește tăurenciul și mielușei cari chiamă pe mama lor. Priveștiștea se lărgeste și după un rând lung de arbori și câmpuri se împreună cu orizontul unde devine tot mai mică și dispare. Soarele ce apune, mai aruncă puține raze, ca o privire ce zice adio naturei; nuorii se roșesc, apoi puțin câte puțin devin tot mai palizi și în sfârșit se perd în întunec. Acum dispare și șesul, umbrele se întind pe suprafața pământului, și eu, parcă ași sta în mijlocul unui ocean, nu mai văd decât cerul.

Eri seara, după ce două oare am contemplat această seară frumoasă de Mai, mă urcai încet pe munte. Lumea durcea deja în brațele nopții, și nu mai auziam decât cântecul fetelor de țeran și nu mai vedeam decât focul păstorilor. Toate stelele schinteiau și privind, când un tablou când altul mi-se răvărșă în suflet un sen-

timent neesprimabil, ceresc, și inima mi se bătea, parcă s'ar fi dorit într-o regiune sublimă depărtată de pământ. Stam pe colina bisericească. Clopotul vestește moartea cuiva și presentimentul morții mele apropiate îmi întoarse privirea cătră curtea bisericească, unde dorm sub colina de iarbă strămoșii satului. — Pace vouă reliquii goale; materia s'a întors la materie; nimic nu scade aici jos, nimic nu crește și nu dispare, toate se schimbă numai și se formează din nou, — aceasta e ursita oamenilor! și cel ce se teme mai puțin de ea, e mai puțin nefericit. — Obosit mă lungii puțin sub umbra pinilor, și în întunecul mut, toate durerile și speranțele îmi trecură prin suflet. Ori unde m'ar alunga dorul după fericire, tot mereu văd înaintea mea, după o cale lungă plină de rătăcirii și chinuri, mormântul deschis, ude ar trebui să mă perd cu toate suferințele și lucrurile acestor vieți fără folos. Mă simțeam istovit și plângeam fiind-că aveam trebuință de mângâere — și în suspinele mele strigam pe Teresa.

(Va urma).

că dacă nu vor veni, domniile acestia, cari cu atâta cruzime invirt condeii, rămân niște simplii eroi caraghioși, cari când e la adevă, dau dosul!

Câte se mai pot întâmpla la vânătoare. Niște negustori au plecat cu mult alaiu la vânătoare de căprioare pe muntele „Prejba“ de lângă Sibiu. Provăzuți fiind cu de ale mâncării și cu fel de fel beuturi delicioase, și-au luat și un cal cu care să le poată duce pe munte, la locul destinat unde era să se înceapă vânătoarea. Obosiți de suș, s'au pus să poposească puțin, mai gustând din mâncări și beuturi, eară bietului cal i-au dat drumul și pusecă și el la iarbă verde după care îi se duseau ochii. — Pe când „Trică“ unul dintre cei mai buni ochitori — tocmai voia să-și golească paharul, una dintre dame îi spune că a zărit o căprioară colea sus pe muchia dealului între niște tufișuri. Trică lasă paharul — fugește go!, — ia pușca, o pune la ochiu și țintește biata victimă care cade la pământ svicolindu se în sânge. Trică voios de isbândă, aleargă cu ai sei să vadă prada, când colo era nefericitul de cal cu care și-a adus merindea și care înainte cu o clipă păștea în liniște. Câtă decepție.

Ne-am înțeles. Pretinzând că replică celor scrise în N-rul 102 („Cine acuză“) al „Tribunei Poporului“, organul blăjan face în n-rul său următoarea mărturisire: „ceea ce am scris, nu ca organ oficial al Mitropoliei gr-cat. am scris, — căci nu suntem!“ Nouă ne ajunge a ști că I. P. S. Sa Mitropolitul Mihályi nu acopere cu autoritatea sa îngăimările jesuitice ale organului dlui Dr. Vasile Suciu, care deși Dr., în viața noastră națională e încă numai un ilustru — necunoscut, ale cărei critici, fie chiar inspirate de Dr. Smigelsky, nu pot să aibă greutate, deci nici pretenția ca cine-va să le mai ia în serios.

Damele și razele Röntgen. Se pare că razele Röntgen vor juca mare rol și în lumea damelor: anume mai multe dame din Zürich, căror le crescuse mustețe cam mărișoare, s'au supus unei cure cu razele Röntgen pentru a face să dispară mustețele. La unele dintre dame le-a și folosit cura, fără vr'un incident, pe când altora razele Röntgen le-a cauzat inflamațiuni la buze, de-aasupra gurii. Durere, că știința încă n'a ajuns până acolo, a se putea ști cu-I face bine și cu-I rău. Astfel metoda de a stîrpi mustețele damelor e încă împreunată cu primejdie.

Iohann Strauss, regele valsului a murit mai zilele trecute. S'a născut la 1825, a trăit și crescut într'o atmosferă de muzică și a fost legănat în armonia valsurilor, moștenind deja prin această situație aptitudinii și inspirații fericite de la tatăl seu, ilustru compozitor care a murit la 1845. El n'a făcut de cât se continue moștenirea lăsată, dar în același timp a ridicat gloria numelui la înălțimi mari și necunoscute. Reputația numelui i-a fost fără îndoială de folos, dar avu poate dezavantagiul de a-l arunca prea de timpuriu în popularitatea mare și obositoare căreia a trebuit să se sacrifice și să se acomodeze. Cererile deveniră îndată prea mari și spre a le mulțumi, compozitorul trebuia să lucreze în grabă, adeseori să improvizeze și, de sigur, numai grație unei superioare puteri de inspirație și de muncă a putut smulge genului său atâtea opere nemuritoare, de și de un cuprins scurt și de aparență efemeră, cum e valsul.

Preste o sută de valsuri și vre o 15 opere compun repertoriul lui Iohann Strauss și toate sunt cunoscute, cântate și... jucate. Reputația compozitorului vienez e universală și nu e om în lume care odată să nu fi visat și rostit cu plăcere: „un vals de Strauss...“ Cu privilegiul celor două festivități jubilee, la 1884 și 1894 organizate de amicii lui Strauss, scriitorii toți au fost puși la contribuție pentru aș I da părerea asupra artistului vienez.

Alexandru Dumas fiul amintea cât farmec i-a procurat în tinerețe valsul lui Strauss. Uneori, zicea marele cugătător, se oprea în loc și nu se îndura să cheltuiască într'o

plăcere fizică toată poezia valsului. Alfonso Daudet afirmă că „artiștii ca Iohan Strauss sunt cântăreți de leagăn. ai omenimel“. Ar trebui să se prelungească viața omului ca să poată simți mai mult timp farmecul alintător al muzicii lui Strauss care a scris Valsul Dunărei albastre. Jules Massenet numia valsul straussian „parfumu muzicii vieneze“. Romancierul Jokai afirmă că valsul lui Strauss îi formează scara pe care se urcă 'u cer. Insuși Wagner credea că Strauss e „capul cel mai muzical ce s'a văzut vre'odată.“

Petreceri. Reuniunea română de cântări din Șomcuta-mare arangiază la 25 Iunie 1899 sub ceriul liber eventual în școala confes. română din loc. Petrecere de vară împreună cu concert. Prețul de intrare 1 coroană pentru persoană, venitul curat e destinat corului și fondului reuniunii, începutul petrecerii la 2 oare d. m. ear concertul la 8 oare seara, ofertele benevole a să adresa dirig. cond. a corului Elie Pop. P. T. participanți sunt avisați la prevederea proprie cu victuale; ear pentru beuturi bune cu prețuri moderate sunt făcute dispoziții

Programul Concertului:

- 1. „Deșteaptă-te române“ esec. de corul plugarilor în duet pe violină, apoi cântat în quartet bărb. 2. „Măi Muere“ quartet bărb. de f. Vidu. 3. „Româna“ esec. pe violină de coriști. 4. „Fostai lele“ quartet de T. Popoviciu. 5. „Frunzuliță...“ și „Sărba“ esec. pe violină de coriști. 6. „Foițe verde de trifoi“ quartet de T. Popoviciu. 7. „Cântecul mărinarilor“ duet pe violină, apoi cântat în quartet de coriști. 8. „Știi tu“ duet pe violină și „Șomcutaana.“ 9. „Cât e țeara românească“ quartet bărb. 10. „Chiorana“ cor bărb. de * 11. „Marșul lui Mihai Viteazul“ esec. de coriști pe violină. La dorința publicului, în pauză să vor juca de coriști „Călușerul, Bătuta, Hora și Romanul.“

Mulțumită publică La rugămi-tea noastră adresată către institutele de credit și economii pentru a ne lmbia ajutoare bănești din cuota de binefacere, în scopul aranjării unei expoziții economice, onorabila direcțiune a institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu ni-a dăruit 100 fl. „Oraviciana“ din Oravița 5 fl., „Sebeșana“ din Sebeșul-săseșc 10 fl., „Arieșana“ din Turda 2 fl. 50 cr., „Fortuna“ din Rodna-veche 3 fl. și direcțiunea „Cassei de păstrare“ din Săliște 10 fl.

Ne permitem a aduce mulțumitele sincere ale Reuniunii noastre, onorabilelor direcțiuni și stimabililor acționari ai amintitelor institute pentru spriginul valoros, ce ni-l-au oferit.

Sibiu, 4 Iunie n. 1899. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din Sibiu“. Dem. Comșa, V. Tordășianu, președ. secretar.

BIBLIOGRAFIE

A apărut „Texte din literatura poporană română“ adunate de dr. G. Alexici. Tomul I, poezia tradițională. Budapesta, editura autorului. Prețul 3 fl.

Conferințele învățătoresști, este titlul unei cărți de 212 pagini apărută în tipografia archidieceșană din Sibiu. Conferințele învățătoresști din archidieceșca ortodoxă română a Transilvaniei ținute în 18/30 și 19/31 August 1898 sunt publicate de comisarii consistoriali. La sfârșit se află trei lucruri mai bune și anume: „Istoricul treptelor formale, respective metodice, ale învățământului.“ „Istoria naturală în școala poporală“ și „Remunerațiunile și pedepsele în școală!“

Bibliografie A apărut „Foia pedagogică“, cu următorul cuprins: Disciplina, cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunii (Urmare și fine), de Ioan Dariu.—Modele de lecțiuni: Aerul, elasticitatea lui, de C. Gr.—Informațiuni: Instrucțiune cu privire la cuincuenalii. — De ale reuniunilor învățătoresști. — Mulțumită. — Felurimi.

ULTIME ȘTIRI

Compromisul.

Deși secretul cel mai stricat despre învoelile compromisului are să fie păstrat, până-ce Széll nu se va declara în parlament — probabil Joia viitoare — totuși reiese din indiscrețiunile vrute, că compromisul s'a încheiat pe următoarea basă:

1) Formula lui Széll va rămânea neștirbită, ear clausula de la Ischel e pe deplin părăsită.

2) Invoelile stabilite între Bánffy și Badeni, cu noul statut al Băncii austro-ungare cu tot, vor fi puse în vigoare.

3) Pactul economic va dura până la 1 Ianuarie 1907; ear tractele comerciale cu țerile străine, terminul cărora expiră în cea mai mare parte la 31 Decembrie 1903, vor fi prelungite până la 1907, pentru-ca expirarea lor să se întâmple în aceeași vreme când și expirarea convenției comerciale - vamale între cele două jumătăți ale monarhiei.

4) Toate aceste învoeli să între în vigoare cât se poate de neîntârziat; de-oare ce în Austria nu sunt prospecte pentru a fi trecute prin parlament, dincolo ele vor fi făcut valabile pe baza §. 14.

Afacerea Dreyfus.

Paris, 10 Iunie.

Corabia „Sfax“, merită a duce pe Dreyfus de la insula dracului, a plecat azi dimineață, în direcția către Brest (port maritim în sudul Franciei), unde se socotește că va sosi pe la 25 Iunie.

Înainte de a se așezat pe corabie, s'a pus straje. Când a călpe vapor, sus pe coperiș se afla numai o ceată de mateloți cu ofițerul lor.

De la Brest, imediat va fi dus în orașul Rennes, unde se va pertracta dinaintea tribunalului militar d'acolo, din nou procesul său.

Subcolonelul Picquart, îndată după punerea sa pe picior liber, s'a dus deadreptul la senatorul Trarieux, la care fusese arestat, acum 11 luni pe care lea petrecut în temniță.

Conferența păcii.

Haga, 10 Iunie.

Subcomisiunea însărcinată cu cestiunea tribunalului arbitral s'a ocupat de propunerea englezească. Nu s'a luat însă nici o hotărâre pentru-ca delegații să poată cere instrucțiuni guvernelor lor.

Căp-va delegați ar fi exprimat dorința de a accentua mai mult permanența tribunalului arbitral; dar' cea mai mare parte a delegațiilor Puterilor mari sunt de părere, că nu trebuie depășit propunerea englezească, pentru a nu pune la îndoială rezultatele conferinței.

Scandal în Camera bulgară.

Sofia, 10 Iunie. Înainte de deschiderea ședinței Sobraniei, dl Rizov, a cărui alegere a fost anulată în ultima ședință, a intrat cu slla în sala Sobraniei. Poliția a intervenit. De aci a urmat un sgomot mare și o învâlmășală între poliție și deputați.

Dnpă o discuție furtunoasă, Sobrania a verificat protocolul ședinței de ieri și a anulat în mod definitiv alegerea dlui Rizov.

Economie.

Grâne.

Table with columns: Grâu, Iunie, Oct., Cucuruz, Iunie, Iulie, Orz, Săcară, Iunie, Ovăs, Iunie, Octom. and prices in Arad and B. Pesta.

Cursul pieții din Arad.

Din 19 Mai n. 1898.

Table with columns: Hărțile-monetă română, Lire turcești, Imperial (15 R. aur), Ruble rusești, Galbeni, Napoleon-d'or, 100 Marea germane, Livre sterling and prices.

Porci:

(Pieța Steinbruch)

19 Mai.

Table with columns: Ungare; greutate: bătrâne, tinere, mijlocie, Române, sârbești and prices.

Spirit:

15 Mai.

Table with columns: Spirit rafinat, cu toptanu, cu micu, brut, cu toptanu, cu mic and prices.

Păstăioase:

Table with columns: Fasole boabe mari albe și rot., cenușii, colorate, Linte, Mazere pentru fert, Macu and prices.

Semințe:

Table with columns: Trifoiu roșu, Lucernă, In., Ulei de napi, Petrolu american, rusec, de Orșova, de Brașov, Spirit grob pentru rafinat, Lână: de vară, vânăță, albă and prices.

Pei lucrate:

Table with columns: prima Einsatz-Terzen, Zweisatz, Dreisatz, de bivoli and prices.

Editor: Aurel Popovici-Barclanu. Redactor responsabil Ioan Russu Știrianu

Biblioteca Noastră

Apare în Caransebeș.

Director: E. Hodoș.

Au apărut:

Nr. 1 S. S. Secula, Realități și Visări, novelete

Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.

Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză, cu potretu autorului.

Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.

Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor,

Nr. 7. Zotti Hodoș, Intocmai! comedie franceză.

Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganilor, cu potretu autorului.

Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.

Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene, cu răspuns dlui Weigand

Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănestei, cu portr. lui T. Doda.

Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave, cu potr. autorului.

Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități.

Nr. 18—22. Zotti Hodoș, Poftă bună! Carte de bucate.

Nr. 23—26. P. Drăgălina, Din Ist. Banatului Severin I.

Nrele viitoare: Din Istoria Banatului Sev. de P. Drăgălina.

P. II. Severinul sub principii Transilvaniei până la căderea sa în mâinile Turcilor (1658).

P. III. Resboaietele între Austria și Turcia pentru eliberarea Severinului

P. IV. Inființarea regimentului valaho-illiric, mai târziu romano-banatic nr. 13. (1767—1872),

Partea I. a apărut.

Celelalte au să apară pe rând. *Cei ce doresc să li-se trimită, sunt invitați a ne înștiința, ca să știm câte exemplare să tipărim.* Direcția.

„Moda Ilustrată“. Redacția și administrația: Strada Sărindar Nr. 11 în București.

Apare în fiecare Sâmbătă.

A apărut Nr. 7 din 13 Februarie. Odată cu numărul acesta se imparte un supliment gratuit, care reprezintă un tipar croit de foi noi, fără cusătură îndărăt și cu nasturi în părți în mărime naturală.

Cuprinsul acestui număr e variat și interesant atât în ceea ce privește moda cât și partea literară și lucrul de mână. Se continuă publicarea romanului „Oroberta“ de Leon Barracand.

Prețul abonamentului la „Moda Ilustrată“.Un an în țară. Lei 10—în străinătate. Lei 18.—
Șase luni : : : : 5— : : : : 6.50
Trei luni : : : : 3— : : : : 3.50**Avis important.**

Cererile de abonament trebuie însoțite de un mandat postal sau de valoarea abonamentului în mărci postale.

A apărut nrul 27 din „Floare Albastră“ cu următorul sumar:

Pandurul, C. Sandu. Cântec bohem (poesie, St. O. Iosif. Din Corsica, I. Duscian

Cântecul isvorului (poesie). Stn-Petreanu
Note din țeară, S. Voinea. Glas de corn (poesie), D. Nanu. Funcționari... (schită. Safre's ochii tăi (din Heine). I. Neamtu. O carte nouă, Marie Rz. Rubrică veselă Lumpatius. Criminalitate și socialism, Alfred Fouillée Crochiuri din țeară, Snoave Ecouri literare și artistice. etc. etc.**Carte de bucate**

A apărut în „Biblioteca noastră“

Poftă bună!

Carte de bucate de Zotti Hodoș atragem atențiunea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere, peste 600 de rețete și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și moderna. Această carte să poate întrebuința în orice gospodărie românească. Partea cuprinde atât rețetele bucatelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate; și adică: Supe, Ciorbe, arsiete postate, rosoluri, aspicuri galantine, fripturi naționale și franțuzești, torte, parfouri înghețate, ceaiuri, licheruri etc. etc.

Prețul 70 cr. plus porto 5 cr. se află de vânzare la Dna Zotti Hodoș. Caransebeș.

„Revista Ilustrată“, în nrul 1 din anul al doilea are următorul bogat sumar:

După legea cea mai înaltă. O istorie de C. E. Franzos, Cântec. Poesie de G. Coșbuc. Ornatele (Odajdele) preoților idolatri. Tipuri de S. P.

Simonu. Când te ved. Poesie de Nițu
Din propria ei putere. Novela de G. Simu.

„Taina celor 12 Vineri mari de peste an și rugăciune pentru vremuri grele“ este titlul unei broșuri, ce a apărut la institutul tip. „Minerva“ din Orăștie, edată de d-nii: Iosif Tăbăcariu și Ilie Turdașan.

Prețul 10 cr. Doritorii a o avea, să grăbească cu procurarea.

A apărut „Aritmetica generală și specială“ de Teodor Ceonța prof. preparandial. Aritmetica menită preparandiilor (școalelor normale), școalelor comerciale și medii, cum și al tuturor privaților, costă 2 fl.

Cartea plugarilor de Ioan Georgescu costă 25 cr.

Cea dintâiu se poate procura dela Tipografia Diecesană, din Arad, cea de a doua dela Tipografia „Aurora“ din Gherla.

A apărut „LITURGIA sfântului Iov Crisostom“ de Nicolae Ștef, Inv. în Arad, ediția II. pentru cor mixt, cu mai multe priceșne, irmoase, și un adaus de cântec naționale. — Prețul unui exempl. 4 fl pentru preparanză 2 fl. 50 cr. plus 10 cr. porto postal, ear' legat cu firme 50 cr. mai mult; se află de vânzare la administrația „Tr. Pop“.

Dentist și atelier tehnic pentru dantură.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că în

Arad, piața libertății (Szabadság-ter) sub Nr. 22.

în etagiu I. al casei de chiriă dela teatru

am deschis

un atelier tehnic pentru dantură

care corespunde în toată privința tuturor cerințelor moderne.

Am funcționat timp mai îndelungat la renumita clinică de dantură din Berlin însușindu-mi cele mai noue și practice tratamente aplicate acolo și provăzută pe deplin cu materialul și toate recuizitele tehnice mă recomand (ofer) a plumbui măselele cu ori ce material îndatinat, sau metal cum se va afla mai avantajos pentru bolnav.

Pentru curățirea dinților și conservarea lor în stare bună și pe lângă onorariu prealabil fixat.

Tragerea de măsele o săvârșesc ori pe lângă amortirea durerilor (amnesticum) ori cu gaz de voluptate sau chiar și fără de acestea

Pun coroane de măsele din aur.

Așez statornic dinți singuratici

Pe lângă plătire chiar și în rate pun dantură artificială întreagă, deplin acomodată, pentru sdrumicarea bucatelor, fără a îndepărta rădăcinile dinților, sau numai câte o parte a danturii săvârșesc cu multă îngrijire, tot asemenea prelucru dinți artificiali neconvenabili și reparaz părțile rupte din ei.

Scot dinți dela săraci gratuit. Ordinez dela 8—9 ore.

Membrilor dela cassa pentru ajutorarea bolnavilor însă pentru prețuri foarte moderate.

Ordinez înainte de amezai dela 9—12 ore după amezai dela 2—6 ore.

Arad 1899 Iunie.

Cu deosebită stimă:

VAJDA BENEDICT
medic-dentist.

331 20—5

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%
pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 34—56

Szűcs F. Vilmos

ARAD F'ă-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Cumpărați și cetiți!**„Din vremuri apuse“**

amutiri din vremurile eroice ale vieții noastre naționale

de

Iudita Secula născută Truța.

Prețul 1 coroană.

Se poate comanda prin Administrațiunea ziarului
„Tribuna Poporului“